

Advies

nummer 2013 N-13

10 juli 2013

Klacht betreffende een melding bij Bureau Jeugdzorg

Volgens klaagster heeft de school een melding gedaan bij Bureau Jeugdzorg over haar zorgen aangaande haar kinderen zonder vooraf klaagster zelf daarin te kennen. De school heeft zonder klaagster vooraf op de hoogte te stellen gegevens over haar kinderen aan Bureau Jeugdzorg verstrekt. Die gegevens waren bovendien deels onjuist. Zonder toestemming van klaagster zijn gegevens over haar geregistreerd.

De Commissie verklaart de klacht ongegrond.

Naar aanleiding van de klacht van mevrouw K, klaagster, moeder van de minderjarige kinderen L1 en L2, leerlingen van de basisschool S te P, die door de Stichting X in stand wordt gehouden,

tegen: mevrouw A1, directeur van de school, en
mevrouw A2, als intern begeleidster verbonden aan de school,

heeft de Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (de Commissie) het volgende advies uitgebracht aan de Stichting X.

1. Het verloop van de procedure

Voor de loop van het geding verwijst de Commissie naar de volgende stukken, waarvan de inhoud als hier ingevoegd is te beschouwen:

- de brief van klaagster van 10 mei 2013,
- de door klaagster bij brief van 15 mei 2013 gestuurde documentatie, waaronder het
- door haar ingevulde vragenformulier,
- de door klaagster bij brief van 17 mei 2013 gestuurde documentatie,
- de brief van klaagster van 20 juni 2013 met producties,
- het verweerschrift met producties van 28 juni 2013, opgesteld door mevrouw mr. B.T. Brouwer, gemachtigde van aangeklaagden,
- de schriftelijke reactie van klaagster op het verweerschrift van 5 juli 2013 met producties.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden op 10 juli 2013 te Utrecht.

2. De klacht

- 2.1** Blijkens de inhoud van de overgelegde stukken en hetgeen ter zitting uiteen is gezet, luidt de klacht als volgt:

De privacy van klaagster is geschonden. De school heeft een melding gedaan bij Bureau Jeugdzorg over haar zorgen aangaande de kinderen van klaagster zonder vooraf klaagster zelf daarin te kennen. Zonder haar toestemming is informatie over haar situatie doorgegeven aan Bureau Jeugdzorg. Die informatie was bovendien gekleurd en niet correct. De school heeft zonder toestemming van klaagster privégegevens over haar geregistreerd.

2.2 Klaagster heeft het volgende aan haar klacht ten grondslag gelegd:

In het schooljaar 2012/2013 zijn de twee kinderen van klaagster, L1 en L2, als leerlingen bij de school ingeschreven. Op 15 april 2013 heeft de school zonder haar daarin te kennen een melding gedaan bij Bureau Jeugdzorg te P over haar zorg aangaande L1, 6 jaar oud, en L2, 4 jaar oud. Wat de reden was van de melding, is klaagster niet medegedeeld. Van een voornemen tot melding was haar niets bekend. Er is voorafgaande aan de melding niet overlegd over mogelijke zorgen van de school over L1 en L2. Klaagster werd van de melding op de hoogte gesteld, toen de school haar op de dag van de melding mededeelde dat er een melding was gedaan.

Bij het doen van de melding is zonder toestemming van klaagster informatie over haar privésituatie verstrekt. Die informatie heeft voor een groot deel betrekking op de wijze waarop zij en haar ex-partner met elkaar omgaan. Die zou volgens de school ongunstig uitwerken voor de ontwikkeling van de kinderen. Voor klaagster was dat een nieuw gegeven. Uit de verslagen van de 10-minutengesprekken en uit de rapporten blijkt niet dat er reden tot zorg zou zijn.

De verstrekte gegevens zijn tendentiekus weergegeven en voor een deel niet ter zake doende en niet correct. Zij zetten daardoor een verkeerd beeld van klaagster neer.

Het verstrekken van die gegevens heeft grote consequenties voor klaagster en haar gezin. Dat kan er in de toekomst zelfs toe leiden dat L1 en L2 in hun verdere leven in hun kansen en mogelijkheden worden beperkt.

De school en Bureau Jeugdzorg zouden de melding als niet verzonden moeten beschouwen en de melding moeten verwijderen uit de archieven, waaronder het leerlingvolgsysteem. De school heeft buiten medeweten van klaagster en zonder haar toestemming gegevens over haar verzameld. Daartoe was zij niet gerechtigd. Die gegevens zijn besproken met derden, onder wie de partner van de ex-man van klaagster.

3. Het standpunt van verweerders

De school maakt zich ernstig zorgen over het welbevinden van L1 en L2. Hun ouders zijn gescheiden. Zij communiceren niet met elkaar. Door die slechte communicatie en het uitspelen van de kinderen tegen elkaar door de ouders worden zij in hun sociaal-emotionele ontwikkeling bedreigd.

Daarnaast zijn de kinderen veelvuldig afwezig wegens ziekte. Dikwijls komen zij te laat op school. Er zijn schoolactiviteiten waaraan zij van klaagster niet mogen deelnemen, waaronder de kerstviering.

De houding van klaagster tegenover de school is ook een reden om zich ernstig bezorgd te maken. Klaagster wil sinds januari 2013 niet meer met aangeklaagden in gesprek gaan. Er zijn leerkrachten die zich ernstig geïntimideerd voelen door klaagster. Zij durven met klaagster alleen geen gesprek aan te gaan.

De school heeft de situatie dermate bedreigend geacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen dat voor het doen van een melding bij Bureau Jeugdzorg het vragen van toestemming aan klaagster niet vereist was.

Het doel van de melding was het op gang brengen van een hulpverleningstraject.

De school heeft wel per e-mail gelijktijdig de ouders ervan op de hoogte gesteld dat zij een hulpvraag had ingediend bij Bureau Jeugdzorg.

In de moeizame communicatie met klaagster was voor de school de reden gelegen om niet vooraf met klaagster over de voorgenomen melding in contact te treden.

Voor wat betreft de informatieverschaffing aan Bureau Jeugdzorg heeft de school de privacy van de moeder moeten afwegen tegen het belang van de kinderen. Dat laatste heeft de doorslag gegeven. De wetgeving op het gebied van de persoonsregistratie biedt die ruimte. Er was volgens de school sprake van een vitaal belang van de kinderen dat het verstrekken van de persoonlijke gegevens aan Bureau Jeugdzorg noodzakelijke maakte.

Voor zover de klacht zich richt tegen de mate van betrouwbaarheid van de verstrekte gegevens, wordt aangevoerd dat niet de leerlingendossiers zijn overgedragen, maar alleen die gegevens die voor de hulpvraag relevant waren.

Voor wat betreft het onderdeel van de klacht dat betrekking heeft op het zonder toestemming verzamelen van informatie over klaagster, stellen aangeklaagden dat alleen die gegevens over de ouders zijn opgenomen in het leerlingendossier die betrekking hebben op de ontwikkeling van de kinderen.

4. De beoordeling door de Commissie

4.1 De bevoegdheid van de Commissie en de ontvankelijkheid van klaagster

De Commissie acht zich bevoegd om de klacht te behandelen, nu de Stichting X is aangesloten bij de Commissie. Klaagster kan worden aangemerkt als klager in de zin van de klachtenregeling die voor de school geldt en kan derhalve in haar klacht worden ontvangen.

4.2 De beoordeling van de klacht

De Commissie onderscheidt de klacht in de volgende onderdelen:

- a. Het ten onrechte nalaten klaagster vooraf toestemming te vragen voor het doen van de melding.
- b. Het doorgeven van vertrouwelijke informatie over klaagster.
- c. Het verstrekken van gegevens die niet correct zijn.
- d. Het zonder toestemming van klaagster verzamelen van informatie over haar.

Ad a: Volgens de Wet op de Jeugdzorg is voor het doen van een melding aan het Bureau Jeugdzorg de toestemming vereist van de wettelijk vertegenwoordiger van het desbetreffende kind. Die toestemming is niet vereist, wanneer er sprake is van een redelijk vermoeden van een omstandigheid als bedoeld in artikel 2J van die Wet.

Aangeklaagden hebben een aantal feiten en omstandigheden aangevoerd die aan hen redenen gaven zich ernstig zorgen te maken over de sociaal-emotionele ontwikkeling van L1 en L2:

- Het niet willen communiceren van de ouders van de kinderen met elkaar,
- Het veelvuldig schoolverzuim wegens ziekte,
- Het veelvuldig te laat komen,

- Het missen van schoolactiviteiten door de kinderen,
- De door de school ervaren onwil van klaagster om met de school te overleggen over de kinderen.

Naar het oordeel van de Commissie kon de school op grond van wat zij in combinatie met elkaar signaleerde, in redelijkheid tot de slotsom komen dat er risico bestond dat klaagster ernstig tekortschoot of ernstig tekort dreigde te schieten in de verzorging van de kinderen, hetgeen kon resulteren in een bedreiging in hun ontwikkeling. Dat leverde een omstandigheid op als genoemd in onderdeel k van artikel 2J van de Wet op de Jeugdzorg. Dat was een reden om van de algemene verplichting om vooraf toestemming te vragen voor het doen van de melding af te wijken.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Ad b: Voor wat betreft het verstrekken van persoonsgegevens aan derden stellen de Wet Bescherming Persoonsgegevens en het daarop gebaseerde Vrijstellingsbesluit grenzen. De regelgeving schrijft in dit geval voor dat zonder toestemming van de betrokkene slechts persoonsgegevens mogen worden doorgegeven, voor zover die verstrekking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene.

Een school dient bij het zonder toestemming willen verstrekken van gegevens over leerlingen vooraf na te gaan of er sprake is van een vitaal belang van de betrokken leerlingen.

Aangeklaagden zijn bij het verstrekken van informatie over L1 en L2 zonder voorafgaande toestemming terecht de opvatting toegedaan geweest dat zij handelden ter bescherming van een belang dat voor het leven van de kinderen essentieel was.

Aangeklaagden waren genoodzaakt bij het verschaffen van informatie over de kinderen ook de rol van klaagster te betrekken.

Daarbij speelden de omstandigheden hiervoor onder a. genoemd, in onderling verband gezien, een doorslaggevende rol.

Aangeklaagden hebben derhalve terecht bij het verschaffen van informatie over de kinderen ook de rol van klaagster betrokken.

Uit wat de Commissie aan documentatie over de melding is overgelegd, blijkt niet dat aangeklaagden meer over klaagster hebben medegedeeld dan, gelet op het doel waarvoor de informatie werd verstrekt, noodzakelijk was.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Ad c: Het is de Commissie uit de overlegde documentatie niet gebleken dat de informatie die over klaagster is verstrekt aan Bureau Jeugdzorg een onjuist of een voor klaagster bewust negatief beeld heeft opgeroepen.

Naar het oordeel van de Commissie kan niet worden vastgesteld dat de school de gegevens zodanig heeft geselecteerd dat die ten nadele van klaagster zouden uitpakken.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Ad d: Namens de school is aangegeven dat zij datgene in de leerlingendossiers van L1 en L2 heeft opgenomen wat zij voor hun verdere ontwikkeling relevant acht. Daaronder vallen ook gegevens inzake de sociale ontwikkeling van de kinderen.

Gelet op de moeilijkheden in de communicatie tussen klaagster en haar ex-man en de te verwachten weerslag daarop op de kinderen, kan het niet anders dan dat er ook gegevens in de dossiers voorkomen over klaagster.

Namens de school is tegengesproken dat de leerlingendossiers voor andere doelen worden gebruikt dan de regelgeving voorschrijft.

Nadrukkelijk is verklaard dat de school in gesprekken met klaagster niet praat over haar ex-man en in gesprekken met haar ex-man niet over klaagster.

Op basis van artikel 19 van het Vrijstellingsbesluit is de school bevoegd persoonsgegevens van ouders alsmede gegevens die noodzakelijk zijn met het oog op de gezondheid of het welzijn van de kinderen in de leerlingendossiers op te nemen.

Naar het oordeel van de Commissie kan de school niet verweten worden dat zij op ongeoorloofde wijze inbreuk maakt op de privacy van klaagster.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht ongegrond.

5. Aanbeveling

De Commissie beveelt de stichting X aan dat zij ervoor zorg draagt dat haar scholen ingeval van een voorgenomen melding bij Bureau Jeugdzorg, ook wanneer zij zich niet verplicht achten om de ouders om toestemming te vragen, de betrokken ouders in ieder geval vooraf in kennis stellen van hun voornemen.

Aldus uitgebracht op 10 juli 2013 door de Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs, mevrouw mr. M. W. van der Veen, voorzitter, de heer J.L.J. Montanus, en de heer drs. P.H. Hupsch, leden, bijgestaan door de heer mr. H. Nentjes, adjunct- secretaris.